

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100068
Dátum vydania rozhodnutia: 18. apríla 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100068.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Martina Piovarsyho, na neverejnom zasadnutí 18. apríla 2018, v trestnej veci obvineného S. A. a spol. pre spolupáchateľstvo k obzvlášť závažnému zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 9 ods. 2 k § 296 Tr. zák. a iné, v konaní o námietke zaujatosti o sťažnosti obvineného O. B. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 03. apríla 2018, sp. zn. BB-4 T 11/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného O. B. sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 03. apríla 2018, sp. zn. BB-4 T 11/2018, podľa § 32 ods. 3 Tr. por. predseda senátu JUDr. Oldřich Kozlík a členovia senátu JUDr. Igor Králik a JUDr. Peter Pulman nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica, pod sp. zn. BB-4 T 11/2018. Citované uznesenie bolo doručené obvinenému O. B. a jeho obhajcovi JUDr. Michalovi Ciklaminimu, ako aj prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry, generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor), všetkým zhodne 04.04.2018. Proti tomuto uzneseniu obvinený O. B. po porade s obhajcom ihneď po jeho vyhlásení na neverejnom zasadnutí 03.04.2018 podal sťažnosť. Prokurátor sa práva podať proti tomuto uzneseniu sťažnosť vzdal. Obvinený osobne 05.04.2018 (doručená špecializovanému trestnému súdu 06.04.2018, ručne značne nečitateľne) a tiež prostredníctvom obhajca 10.04.2018 odôvodnil podanú sťažnosť. V nich uviedol, že napadnuté uznesenie je nedôvodné. Námietka bola podaná včas, v stanovenej lehote, lebo obžaloba mu bola doručená 28.03.2018 (streda). Prokurátorovi, ktorý poukázal, že nebola podaná ihneď po vznesení obžaloby, zrejme ušiel fakt, že od piatku boli Veľkonočné sviatky a 03.04.2018 (utorok), kedy na začiatku pojednávania námietku proti celému ŠTS podal. Plne sa pridržiava dôvodov, v ktorých sa odvoláva na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 To 6/2016, a sp. zn. 4 To 2/2017. V nich je konštatované, že sudcovia špecializovaného trestného súdu sú zaujatí vo veci vzhľadom k procesnému spôsobu vybavovania vecí v agende tzv. „J.". Viacerí členovia senátu vo veci pod sp. zn. BB-4 T 11/2018, zároveň rozhodovali o uzatváraní dohôd s inými členmi, ktorí sú zainteresovaní v prípadoch, ktoré sú mu kladené za vinu. Vzhľadom na žiadosť predsedu špecializovaného trestného súdu z 21.02.2017, že v tej dobe a stavu ŠTS nie je možné vytvoriť trojčlenný senát, u ktorých sudcov by boli

splnené podmienky objektívnej nezávislosti a nebola by u nich dôvodná pochybnosť o tom, že vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti nerešpektovali zásadu prezumpcie neviny. Napriek tejto námietke predseda senátu JUDr. Oldřich Kozlík nerešpektoval príkaz nadriadeného z 21.02.2017, že nie je možné zložiť trojčlenný senát. Dáva do pozornosti Nález Ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 331/2017-15, zo 14.06.2017 (prerokovanie sťažnosti R. A. vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. Protokolu č. 7 tohto Dohovoru, ďalej len Dohovor), kde na str. 8, okrem iného uviedol, že mu neušlo, že NS na túto nežiadúcu situáciu vo vlastnej rozhodovacej praxi reagoval prijatím Stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR, sp. zn. Tpj 11/2017, z 05.04.2017 na zjednotenie výkladu a aplikáciu ustanovení § 18 ods. 1, § 31 ods. 1, § 257 ods. 5 až ods. 8, § 394 ods. 4, § 317 ods. 1 Tr. por. (ďalej len Stanoviska) vo vzájomných súvislostiach v zásade konformného s právnymi závermi formulovanými v napadnutom uznesení. Vzhľadom na to, možno predpokladať, že rozhodovanie konajúcich sudov v obdobných veciach bude v budúcnosti konzistentné a predvídateľné. Nikde v Trestnom poriadku nie je uvedené, že by bol súd prvého stupňa viazaný názorom trestnoprávneho kolégia, ktoré má len odporúčací charakter a to o to viac, keď bolo konané v čase po rozhodnutí odvolacieho senátu, sp. zn. 4 To 6/2016, zo 06.02.2017. Pre predsedu senátu JUDr. Kozlíka je smerodajné Stanovisko, ktorým argumentuje vo veci BB-4 T 11/2018 k skutku 9 v odôvodnení o jeho prepustení z väzby, a tak isto aj JUDr. Hrubala z 28.09.2017, sp. zn. 2 Tp 26/2017. ŠTS svojvoľne porušil príkaz NS SR, sp. zn. 4 To 2/2017, zo 07.07.2017. Senát, ktorý rozhodoval o jeho prepustení a tiež ho i súdil, sp. zn. 4 T 11/2018, boli dvaja sudcovia, ktorí rozhodovali v jeho veciach, uzatvárali 10 dohôd a v ďalších v dvoch jeho prípadoch. Preto trvá na tom, že bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 Dohovoru, čl. 46 ods. 1 Ústavy a § 7 Tr. por. Nemôže sa stať praxou, aby OČTK a prokurátor si držali v zálohe preverovanie ďalšej trestnej činnosti pod iným sp. číslom z dôvodu predĺženia zásahu do osobnej slobody, pre prípad, že by sa konanie v predchádzajúcich veciach neskončilo podľa ich predstáv. Jeho opätovné zadržanie po uplynutí maximálne novej lehoty bolo účelové zo strany prokurátora a OČTK s poukazom na procesnú situáciu ESĽP o porušení čl. 6 ods. 1 Dohovoru z 26.01.2010 č. 38 715, kde rozhodol o zaujatosti sudcov, ktorí rozhodovali o väzbe počas vyšetrovania a následne aj v merite veci. Odôvodnenie väzobného rozhodnutia obsahovalo pomerne jednoznačné závery o spáchaní trestného činu a o jeho páchatelovi, ktorý bol prepustený z väzby, ale senát ho napriek tomu vzal do väzby vo vyšetrovacej fáze trestného konania. Rozhodnutie ESĽP č. 396 26/98 zo 16.11.2000 sťažovateľ bol odsúdený súdom, ktorého členmi boli dve sudkyne, ktoré predtým rozhodovali o obvinení inej osoby v tej istej veci, kde sa konštatuje, že právo sťažovateľa na nestranný súd a sudcov bolo porušené. Obdobne tomu bolo tak aj v rozhodnutí ESĽP č. 198714/92 zo 07.08.1996. Poukázal aj na Nález Ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 41/2013, z 05.06.2013, podľa ktorého ustanovenie § 76 ods. 6 Tr. por. (celková lehota väzby) nemožno vykladať tak, že OČTK a následne všeobecné súdy sú oprávnené držať obvineného vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých je obvinený samostatne po maximálnu dobu. Takýto prístup by mohol mať za následok, že obvinený by mohol byť v súvislosti s jedným trestným konaním vzatý do väzby pre iný trestný čin, kedy by začala plynúť nová maximálna lehota stanovená pre ďalšiu väzbu, v dôsledku čoho by obvinený mohol stráviť aj celý zvyšok života vo väzbe bez toho, že by bolo vydané rozhodnutie súdu o jeho vine. Takýto postup nelegitimizuje žiaden verejný záujem. Väzba ako zabezpečujúci inštitút nemá mať sankčnú povahu zo svojej podstaty, nemá ani výchovné poslanie, preto ak je účel väzby dosiahnutý iným zákonným inštitútom procesného práva, je potrebné ho aplikovať. Svedkovia, ktorí proti nemu v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní, dokázateľne pod prisahou - T., M., R., krivo svedčili (§ 344 a § 346). Na nich podal trestné oznámenie 30.11.2017 na generálnu prokuratúru, bolo prijaté pod sp. zn. IV 13 Gn-1487/17/1000-3, dňa 04.12.2017, čo bolo 11.12.2017 postúpené na Krajskú prokuratúru v Banskej Bystrici, odkiaľ už viac ako 3 mesiace nedostal správu. Zrejme so snahou oddialiť trestné stíhanie krivých svedkov, aby si zabezpečili beztrestnosť - T. a R., na čo poukázal aj senát NS v rozhodnutí zo 06.02.2017, sp. zn. 4 To 6/2016. V tomto rozhodnutí najvyšší súd, okrem iného uviedol aj to, že prokurátor v snahe, aby si zadovážil svedkov, tak z obvinených si neprímeranými benefítmí v podobe nižších trestov, až po prepustenie, alebo upustenie od potrestania, robí z obžalovaných svedkov, ktorí za túto jeho odmenu sú veľmi ochotní krivo svedčiť, lebo sú si vedomí, že sa im nemôže nič stať, takže takýto sú to dôveryhodní a spoľahliví svedkovia, čo tvrdí aj predseda senátu JUDr. Kozlík. Dokonca prokurátor JUDr. Kysel, aby si zabezpečil dôveryhodnosť svedka sám prekrúca a nie ojedinele tvrdenia znalcov, alebo zatajuje

dôkazový materiál, čo je protizákonné a trestné, čo si všimol aj Mgr. Marek Pohovej v obhajobe A. 02.01.2018, tiež JUDr. Alyasky a JUDr. Miškovom, Mgr. Agalaievom a Mgr. Parom, ktorí podali na Generálnu prokuratúru SR, sp. zn. VII. Gv 164/121-1000-638, z 25.09.2017. Tento prokurátor neváhal 04.08.2016 tzv. svedka T., 15 násobného vraha obhajoval v priamom TV prenose, že je nevinný. Šíria sa falošné mediálne správy o tom, že jeho v poslednej chvíli 20.09.2017 zadržali policajti pri úteku do Rakúska, čo vytvára veľký tlak na sudcov a verejnú mienku, takže sa už asi nenájde žiaden sudca, ktorý by objektívne rozhodol v ich veci (A. spol.). Možno objektívne rozhodne ESLP, keď už aj ústavný súd sa pozastavil nad praktikami NS SR, na čo už poukázal v tomto odvolaní, ale aj ŠTS. Cíti sa nevinný a odvoláva sa aj na jeho písomné odvolanie na vzatie do väzby z 02.10.2017, kde podrobne popisuje, čo sa stalo, keď bol 12 dní na slobode, po prepustení NS, a tak isto aj na ústne a písomné odvolanie obhajcu JUDr. L. Schweighofeta. Ako dôkaz na tieto praktiky uvádza aj uznesenie NS SR, sp. zn. 4 To 6/2016, zo 06.02.2017, kde na to senát dôrazne poukazuje aj na uznesenie senátu, sp. zn. 4 To 2/2017, zo 07.07.2017. Na záver sa pridrižiava návrhu obhajcu na neverejnom pojednávaní 03.04.2017, aby bol prepustený z väzby a bol pod probačným a mediačným dohľadom a trvá na tom, že boli porušené jeho práva podľa čl. 6 Dohovoru, čl. 46 ods. 1 Ústavy a § 7 ods. 1, 2, 3 písm. d/ Tr. por. Navrhol tejto sťažnosti vyhovieť. Trestný spis špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4 T 11/2018, spolu so sťažnosťou obvineného O. B. bola 06. apríla 2018 predložená sťažnostnému súdu na prejednanie rozhodnutie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd alebo sťažnostný súd) na podklade sťažnosti obvineného E. K. preskúmal v rozsahu § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému môže sťažovateľ podať sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť obvineného O. B. nie je dôvodná. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že dôvody na vznik pochybností uvedených v tomto ustanovení sú uvedené taxatívne a nie príkladmo. Spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci, alebo pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich obhajcom alebo splnomocnencom alebo k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú o tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že námietka bola vznesená neodkladne, oprávnenou osobou a týka sa pomeru k veci. Väčšina členov senátu Najvyššieho súdu SR 4 To je naozaj toho názoru, že procesný spôsob vybavovania vecí sudcami špecializovaného trestného súdu, ktorí prejednávali aj ďalšie súvisiace veci s obvineným O. B., zakladá dôvod zaujatosti u týchto sudcov. Vo veci teraz konajúci senát však nie je úplne stotožnený s právnym názorom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý dňa 05.04.2017, pod č. Tpj 11/2017, v bodoch 1/ až 4/ cituje senát v napadnutom uznesení. Z podstaty veci evidentne vyplýva, že kolégium Najvyššieho súdu SR riešilo situáciu, ktorá je analogická so situáciou, v rámci ktorej súd I. inštancie rozhodoval o vznesenej námietke zaujatosti. Senát 4 T prvostupňového súdu (ŠTS) sa jednoznačne stotožňuje so Stanoviskom tak, ako bolo vyššie konštatované a z týchto dôvodov o námietke zaujatosti bolo rozhodnuté, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto napadnutého uznesenia. Z obsahu sťažnosti obžalovaného vyplýva, že túto odôvodnil poukazom na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 06.02.2017, sp. zn. 4 To 6/2016, a zo 07.07.2017, sp. zn. 4 To 2/2017 (ktorými boli rozsudky Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3 T 32/2014, z 30.03.2016 a 20.04.2017 zrušené), ako aj Nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14.06.2017, sp. zn. I. ÚS 331/2017-15, a z 05.06.2013, sp. zn. I. ÚS 41/2013. Sťažnostná námietka obvineného O. B. ohľadne toho, že v jeho veci mali rozhodovať zaujatí sudcovia špecializovaného trestného súdu, je odôvodnená iba všeobecným konštatovaním bez toho, aby to obvinený bližšie špecifikoval. Neuvedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by sa týkali členov zákonného senátu prejednávajúceho túto trestnú vec. Odvolával sa iba na už citované uznesenia, podľa ktorých zaujatosť sudcov je daná, ak opakovane rozhodujú v rovnakej veci, v merite veci, iba ohľadne niektorých obvinených a v týchto rozhodnutiach vo výrokovej časti vyslovili v skutkových vetách vinu aj iných presne označených obvinených, ktorí

neboli tohto konania účastní, pretože z tejto veci boli vylúčení na samostatné konanie. Zaujatosť sudcov videl v ich nerešpektovaní princípu prezumpcie nevinoty. Polemika prvostupňového súdu o záväznosti Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 05.04.2017, č. Tpj 11/2017 (ktorého podkladom je uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 09.03.2017, sp. zn. 5 Ndt 3/2017, výrok pod bodom I. tohto uznesenia nemá zákonný podklad vyžadovaný Trestným poriadkom, ide o rozhodnutie nad rámec návrhu podľa § 23 Tr. por.) a nezáväznosti uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 06.02.2017, sp. zn. 4 To 6/2016, resp. zo 07.07.2017, sp. zn. 4 To 2/2017, je nenáležitá, ide o inú trestnú vec (momentálne je táto vec vedená na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 4 To 1/2018). Postup podľa tohto Stanoviska by okliešťoval prieskumnú povinnosť odvolacieho senátu (§ 317 ods. 1 Tr. por.) ohľadne konania, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo a prihliadanie aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania (§ 371 ods. 1 Tr. por.), čo je aj v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Stanovisko, podľa súdnej praxe (rovnako ako judikát) je záväzné pre súd nižšieho stupňa vo veci, v ktorej tento podriadený súd rozhoduje. Vo vzťahu k ostatným - iným trestným veciam má iba odporúčajúci charakter. Zo zákona (§ 327 ods. 1 Tr. por.) záväzným rozhodnutím je len právny názor, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, t.j. senát nadriadeného súdu rozhodujúci o konkrétnom odvolaní. Právny názor je tak o skutkovom ako aj procesnom stave. Záväznosť sa stráca len pri podstatnej zmene skutkového, procesného stavu oproti skutočnostiam, za ktorých rozhodoval odvolací senát - súd. V námietke zaujatosti obvinený poukázal na nález (správne ide o uznesenie) Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14.06.2017, sp. zn. I. ÚS 331/2017-15. Z tohto uznesenia však vyplýva, že ústavná sťažnosť proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 09.03.2017, sp. zn. 5 Ndt 3/2017, týkajúce sa trestnej veci vedenej na špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. BB-3T 32/2014, bola odmietnutá pre nedostatok právomocí Ústavného súdu SR. Uznesenie (nie nález) Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.01.2014 (nie 05.06.2013), sp. zn. I. ÚS 41/2013, sa týka civilnej veci a nie trestnej, pričom údaj obvineného nezodpovedá ani dňu vydania tohto uznesenia. Argumentácia obvineného obsahom uznesenia uvedeného v prvom poradí je preto nedôvodná, ku ktorej najvyšší súd nebude prihliadať, nehľadiac na to, že išlo o inú trestnú vec, nesúvisiacu s predmetnou, teraz rozhodovanou trestnou vecou. Navyše ide o rozhodovanie o väzbe, nie v merite veci. Podstatnou otázkou je však to, či v danej veci senát 4 T špecializovaného trestného súdu, ktorý rozhodoval o ponechaní obvineného vo väzbe, bol zákonne určený, či jeho členovia spĺňajú zákonom požadovanú nezávislosť a nestrannosť, teda či rozhodnutie o ich nevyhlúčení je zákonné. Najvyšší súd k uvedenému uvádza, že samotný fakt, že sudca - sudcovia členovia senátu súdu I. stupňa rozhodovali v minulosti v iných trestných veciach obvineného, nemôže sám o sebe odôvodniť obavy vo vzťahu k jeho nezaujatosti. Tento záver platí aj za predpokladu, že tieto rozhodnutia by boli zrušené v konaní o riadnom, resp. mimoriadnom opravnom prostriedku. V danej trestnej veci ešte nebolo rozhodnuté o podanej obžalobe, teda v merite veci. Zákonne určený senát, ktorému bola trestná vec pridelená, čo obvinený nenamietal, rozhodoval o väzbe obvineného. Predtým však správne rozhodol o námietke zaujatosti celého tohto senátu, ktorú vzniesol obvinený. Sťažnostný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, okrem už uvedeného nezistil iné pochybnosti, pre ktoré by bolo potrebné výrokovú časť zmeniť, alebo zrušiť. Najvyšší súd na základe vyjadreného dospel k záveru, že v posudzovanom prípade neboli preukázané žiadne konkrétne skutočnosti svedčiace pre záver o možných pochybnostiach z hľadiska subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti členov senátu, a to predsedu senátu JUDr. Oldřicha Kozlíka a sudcov JUDr. Igora Králiku a JUDr. Petra Pulmana. Z týchto dôvodov sťažnosť obvineného O. B. v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

